

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Községek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyen-
ként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőség-
hez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhely az ifj. Jancsó Mózes könyv-
nyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek
küldendők.

A trónörökös házassága.

Budapest, október 20.

Széll Kálmán miniszterelnök törvényjavaslatot terjesztett elő Ferencz Ferdinánd főherczegnek, a magyar királyi trón jövőendőbeli örökösének, Chotek Zsófiagrófnővel kötött házassága alkalmával tett ünnepélyes nyilatkoztnak és erre vonatkozó eskütételnek becikkelyezéséről. Ebben a nyilatkozatban kettős, eskü alatti, kijelentés foglaltatik. Az egyik kijelentésében a főherczeg elismeri miként Chotek Zsófiával kötött házassága morganatikus vagyis nem egyenrangú. Ennek alapján ebből a házasságból születendő gyermekei nem lesznek tagjai az uralkodó-családnak, tehát sem Ausztriában, sem Magyarországon trónörökléssel nem bírnak. A második kijelentés értelme pedig az, hogy a főherczeg születendő gyermekeinek ezt a jogi állapotát soha meg nem változtatja később, sőt erre kísérletet sem tesz. Minderre pedig ünnepélyes esküt tett és ennek, valamint nyilatkozatának szövegét két eredeti példányban, német és magyar nyelven kiállítva, aláírta.

A törvényjavaslat csupán ezen ünnepélyes nyilatkozatot és esküt tartalmazza. Már most feszegetik azt a kérdést, vajjon szükséges-e ezt a nyilatkozatot törvénybe iktatni? Felvetik továbbá azt a kérdést, vajjon ezen nyilatkozat nem módosítja-e az uralkodás rendjére vonatkozó szabályt, mely a magyar törvénytárba fog-

lalt, ugynevezett magyar „pragmatica sanctio”-ban van megállapítva.

Ezen főbb kérdések azután több mellékkérdést szülnek. Nevezetesen, hogy ezen törvénycikkelylyel így mellékutakon be fogják hozni hozzánk is a morganatikus házasság intézményét, melyet eddig jogrendszerünk nem ismert. Továbbá azt is fejtegetik, hogy Ferencz Ferdinándnak ahhoz joga van, hogy a trónöröklésről a saját nevében előre lemondjon, de ahhoz már nincs joga, hogy a még meg sem született gyermekeit zárja ki a trónöröklés rendjéből. Csupán ezek nevében mondjon le a trónról. A szélső baloldal politikusainak szemet szur Ferencz Ferdinánd nyilatkozatának az a része is, a melyben az uralkodó család ugynevezett házi törvényeire hivatkozik, holott mi ilyen „Haugesetze”-ket nem ismerünk. Nálunk tisztán az 1723. évi 1. és 2. t.-cikkben foglalt trónöröklési rend az irányadó. Ezenkívül semmiféle törvénynek átláthatva nem vagyunk. A Hausgesetzeket mi nem tartozunk figyelembe venni, mivel azok nálunk a törvényes kellékeket teljesen nélkülözik.

A szélső baloldal máris bejelentette, hogy a trónörökös házasságáról szóló törvényjavaslat tárgyalásakor nagy vitát akar provokálni és minden rendelkezésére álló eszközzel meg fogja akadályozni azt, hogy ezt a törvényjavaslatot törvénybe iktassák. A szélsőbal mindezt a látszat szerint azért teszi, hogy közjogi programját, mely talán már rég fele-

désbe ment, újból felfrissítse. Az utóbbi időben még keresve keresett alkalma sem volt a szélsőbalnak arra, hogy közjogikérdésekkel foglalkoztassa a közvéleményt. Ez a kérdés tehát mintegy kapóra jött most a választás előtt.

Az már a függetlenségi párt belső ügye, hogy helyes volt-e taktikai okokból csupán ebből a kérdésből ilyen nagy feneket keríteni. Mert az országgal bajos lesz elhiteni, hogy itt alkotmányjogi sérelmek fordulnának elő. Sőt éppen mindennemű alkotmányjogi aggály kikerülése végett hozták ezt a törvényjavaslatot az országgyűlés elé. Mi elhisszük, erről eleve is meg vagyunk győződve, hogy Ferencz Ferdinánd főherczeg, ha majd a trónon, a legfőbb hatalom teljes birtokában lesz, akkor sem fogja megváltoztatni esküjét, akkor sem fog másként, az esküben foglaltakkal ellenkezőleg intézkedni, habár ezen esküjét nem is iktatnák törvénybe. Ámde az eskünek és az általa védett ügynek szintén nem árt, ha azt még egy bástyával vesszük körül. Mert ez az eskü a becikkelyezéssel alkotmányos erősséget nyer. Ezt az esküt visszavonni már ezután csak a törvényhozás beleegyezésével lehet. Így az eskü Ferencz Ferdinánd főherczegre nézve többé nemcsak erkölcsi, de erős jogi, alkotmányjogi kötelezettséggel jár.

Már most, ha a felsőes uralkodócsaládnak nagy érdeke van abban, hogy Ferencz Ferdinánd esküjét megtartsa és gyermekei ne lehessenek az uralkodó család tagjai, ugy a magyar alkotmány ezen nagy-

TÁRGZA.

A szerelem halottja.

Irtá: Dénes Imre.

— Kedves Mariskám! Kérlek, szarítsd fel drága könnyeidet, ne nehezítsd meg válásunk percét oly nagyon.

Igy szól Mariskához, a falubeli lányok legszébbjéhez, Dalmadi Imre. De Mariskát megvigasztalni nem tudja. Kesereg ő mindig, mióta tudomására hozta Imre, hogy elérkezett a válás órája.

Most utoljára jött el, hogy elbucuzzék Mariskától és oly szépen, oly kéri hangon beszél hozzá. — Ne busulj, drága Mariskám, hisz — mond, nem fájhat az ilyen bucsu oly nagyon, midőn szabad reménylenünk?

Eltelik az a három esztendő és akkor majd, ha megszabadulok, nem fog elválasztani egymástól semmi más, csak a sir, az a sir, hová mindnyájunknak előbb-utóbb el kell jutnunk.

De, ha meggondoljuk, kedves Mariskám, nincs is okod a sirásra, mert nem is oly hosszú idő az a három esztendő, az alatt csak egymás iránti szerelmünket peccsételjük meg azzal, hogy ha távol is egymástól, de hűek megmaradunk egymáshoz.

Én, bár, ha nem is tudom szívem érzelmeit fel-

tárni, tudom, hogy megértesz engemet és nem fogsz megfélekedni adott szavadról, míg én szolgálom házamat és királyomat; mert csak beláthatod, hogy ezt ki nem kerülhetem.

És nemcsak, hogy nem kerülhetem ki, de szinte örömmel fogadtam, midőn besoroztak, mert, mond csak, hogy néznél te rám, ha a falubeli többi besorozott legények midőn rukkolnak, rám énekelnek azt a csunya dalt:

Zsindelyezik a kaszárnya tetejét,
Mind el vitték a legények legszebbjét;
Maradt itthon kettő-három nyomorult,
Rátok lányok még az ég is beborult.

De, mo d, oh mond még egyszer, ugy-e nem fogsz egy perczig sem elfeledkezni rólam, azon idő alatt, míg távol leszek tőled?

Sirással felelsz mindezekre és én nem bírok megvigasztalni, oh, pedig ha tudnád, mily nagy fájdalmat okozsz nekem sirásoddal.

— Nem, Imre, nem sírok többé, — szól Mariska, vissza fojtom könnyeimet, elrejtöm a világ elől érzelmeimet, ha a szívem megszakad is bele, mintsem fájdalmat okozzak neked. Oh, de ígérd meg, hogy sokszor, nagyon sokszor fogsz írni nekem a távolból!

Meg is ígéri Imre és eltávozik, azon reményben, hogy csak eltelik az a három esztendő és majd akkor, ha megszabadul, ki lesz nálánál boldogabb? Nem az egész falu irigyeltje lesz-e ő és

Mariska, midőn majd férj és feleség lesz belőle és a szép Mariskából? Ha végig mennek az utcán, a ki látja, mindenki az ő boldogságukról fog beszélni.

* * *

Dalmadi Imre távol léte alatt igyekezett Mariska elrejtetni fájdalmát a világ előtt; minden este és minden reggel összetett kézzel kérte a jó Istent, hogy hozza vissza az ő kedvesét, kit ő oly forrón, oly kimondhatatlanul szeret.

De nagyon fájt ártatlan szívének az, hogy Imre, bár megfogadta, hogy nagyon sokat fog írni neki, már egy éve eltelt, hogy elment és mindez ideig semmit nem írt.

Elhatározta, hogy írni fog neki; elő is vett egy fehér lapot és tele írta azt forró szerelmmel; nem tett neki szemrehányást, hogy nem teljesítette ígéretét, nem, mert tudta, hogy az ő kedvese meg okta tartani szavát és csak valami rendkívüli akadály lehet az oka, hogy mindez ideig nem adott hirt magáról.

Nem járt ő el azóta, mióta kedvese elment, sem a fonóba, sem a mezőre, hol mulattak a más lányok, mert nem volt már neki mit keresen ott; virág bokrotát sem kötött, mert nem volt, kinek adhatta volna. Hajában sem hordja már többé piros selyem szalagját, mely még midőn Imre honn volt,

fontossága érdek védelmére hatalmas garanciát nyújt. A magyar nemzet azonosítja magát az uralkodó család érdekével. Már ebből a szempontból is csakugyan szükséges és feltétlenül megkövetelhető volt, hogy az eskü törvénybe igrtassuk.

De alkotmányjogi szempontból is kötelessége volt a magyar kormánynak, hogy ezzel a törvényjavaslattal a ház elé járuljon. Különben súlyos alkotmányjogi mulasztást követett volna el, mivel itt tényleg trónról való lemondásról van szó.

A magyar törvényhozásnak tulajdonképpen nincs egyébként bírálni valója, mint csupán az, hogy ugyanazon okokból, a mely miatt ez a lemondás és azt megerősítő eskü létrejött, szintén elfogadják-e a lemondást s hozzá járul-e ezen lemondáshoz. Mi ezt hisszük, hogy sem alkotmányjogi, sem politikai okok nincsenek arra, hogy megtagadjuk hozzájárulásunkat a törvényjavaslatba foglalt lemondástól.

Mi előre is megjövendölhetjük, hogy a szélső baloldal igen bálátlan vállalatba fogott. Mert ez a kérdés legkevésbé sem érdekli a tömegeket. Ennek a közjogi vitának tehát egyáltalán nyoma sem fog lenni a közvéleményben. A magasabb értelmiség köreiben pedig be fogják látni, hogy a szélső baloldalnak nincs igaza. Taktikája sem okos, mivel ilyen legfőbb államjogi kérdéseket komoly ok nélkül bolygatni nem szabad. R.

Politikai hir.

A tisztviselők a választásokon. A belügyminiszter egy felmerült konkrét esetben kimondta, hogy a kuriai bíraskodásról szóló törvény 167. szakaszának csakis az a célja, hogy a köztisztviselők — a hivatalos hatalommal való esetleges visszaélés elkerülése végett — a képviselőválasztási és politikai párttagoktól, s kivált ezek vezetésétől tartózkodjanak. De ez a törvény nem tiltja meg azt, hogy a köztisztviselő tagja lehessen olyan egyesületnek, pártnak, vagy bizottságnak, a mely közvetlenül a politikai, vagy a képviselőválasztás kérdéseivel is foglalkozik.

oly szépen ékesítette arany színű haját. Olyan volt szegény, hogy már-már a haláltól féltették.

És talán jobb is lett volna, ha meghalt volna, hiszen, szépen, semhogy szerelmében elhervadjon, mint a virág napsugár nélkül.

Jön egyszer a levélhordó. Levél a kezében, a minnek láttára kimondhatatlan öröm fogta el Mariskát, boldogsága leírhatatlan volt, szemei megteltek örömkönnnyekkel.

De nem örömet, hanem szivetszagató keserű fájdalmat okozott az, mi oda volt írva.

Saját levelét kapta vissza felbontatlanul, csak egyetlen egy szócska volt rá írva. S e szó oly kimondhatatlan fájdalmat okozott neki!...

Át olvassa százszor meg százszor azt az egy szót:

Meghalt!

Ezután szépen összehajtja a levelet és szíve mellé helyezi. Majd ünneplő ruhát ölt, kimegy a falu végére és ottan két kis kezét összeteszi és úgy imádkozik a jó Istenhez, hozza vissza az ő kedvesét és csak midőn az est leborul a sik határra, csak akkor tér ismét haza.

És így tart ez nap-nap után....

Sötét éj borult lelkére.... Megőrült.

De azért nem gunyolja őt a falunak egyetlen lakója sem. Mindenki szívből sajnálja, hisz — a szerelem halottja ő.

Gróf Majláth püspök Háromszéken.

Október 18-án Kőröspatakról nagy kísérettel utazott Majláth gróf püspök Mikó-Ujfaluba br. Szentkereszt Béla Kisérétében. Málnás községbe érkezésekor Sántha Lajos egyháztanácsos fogadta üdvözlő beszéddel, a mire a püspök köszönő válasza után tovább folytatta útját Mikó-Ujfalu határánál szintén nagy közönség jelent meg és itt Ince Ferenc h. körjegyző mondott beszédet. A községben újabb fogadtatás volt, a honnan egyházi zászlók között vonult a róm. kath. templomba. Isteni tisztelet után hét órakor tért vissza a főpásztor a plébániába szállására.

Másnap a bémálási szertartás folyt le Mikó-Ujfaluban, e közben egyik ujfalusi lakos kérésére, a beteg asszonyt részesítette főpásztori látogatásban. Délután ismét templomozás volt.

Másnap, 20-án reggel pedig búkszád községbe vonult kíséretével, a hol Ozandt Ferenc községi bíró fejezte ki a hívek örömet a püspöki látogatás fölött. Bémálás után Mikó-Ujfaluban Málnás és Oltszem községen keresztül, a hol a község nevében a helybeli tanító üdvözölte, a püspök Seps-Szent-Györgyre érkezett.

Szombaton délután érkezett meg Seps-Szent-Györgyre gróf Majláth püspök, hogy itt is részesítse az egyház kegyezéseiben és áldásaiban híveit. A főpásztort, mint általában mindenütt háromszéki körutjában, nagy fényvel és díccsel fogadták. A róm. kath. egyháztanács szépen előkészítette az ünnepséget, hogy annak tartalma, belső jelentősége minden irányban megfeleljen egy főpásztor látogatásával összekapcsolott nemes céloknak: az egyházi élet emelésének, a vallásos szellemben és keresztényi hitben való erősödés általános határu missziójának. Nagy feladatok várnak most az egyházfők munkásságára s azok között valóban első helyet foglal el az a törekvés, hogy a felekezetek belülről nyerjenek tápot és lelkesedést a vallás erkölcsi élet kifejlődéséhez szükséges feltételekre.

Gróf Majláth püspök ezen a téren jó példával megy elől s nemcsak lelkeszei, hanem talán a többi vallásfelekezetek is szinte követendő utmutatást láthatnak abban a szívós, kitartó és fáradtságot nem kímélő energiában melylyel Majláth püspök az egyház és hívek között való összeköttetést minél erősebbé és szétbonthatatlanabb közösséggé kifejlesztetni törekszik. Erre vall az a majdnem emberfölötti munka, melyet a püspök a mostanihoz hasonló körutjaiban végezni szokott.

A püspök jóformán nem is pihen. Azt az időt, a mit az egyház főszolgáját megillető fogadásokon kívül csak megnyerhet, mind a templomnak és híveinek áldozza fel. Ha megérkezik a községeibe, először is templomba megy s a késő éjjeli órákban is végzi terhes kötelességét. A kora reggel pedig ismét munkában találja. El nem mulasztja, hogy az ifjúsággal, a tanulók seregével vallás-vizsgálatot ne tartson és meggyőződést ne szerezzen, ha vajjon a lelkesek teljesítik-e az egyház számára való nevelés nagy feladatát. Meglátogatja a temetőket és az elhunyt ósok tiszteletét s a haló porok hamvainak kegyeletét predikálja. Szóval, a hitélet minden külső megnyilatkozását figyelemmel kíséri és segítő kezét felemeli a hol szükség van rá, soha el nem mulasztja.

Azért emeljük ki ezeket a magas vonásokat Majláth püspök főpásztori munkásságából, hogy rámutassunk a „pastoralis eura” jelentőségére és nagy befolyására. Talán, ha mindnyájan követnők a jó példát, kevesebb lenne a panasz az egyházi szellem hanyatlásáról és a templomok ürességéről.

A háromszéki lakosság különben is megszokta becsülni az egyház fejeit felekezeti különbség nélkül s így nem lehet csudálkozni, hogy Majláth püspököt sepsiszentgyörgyi látogatása alkalmából oly kiváló fényvel fogadták. Már kora délután (szombaton) robogtak a fogatok, melyek a városház előtt gyülekeztek s hosszú sorban vonult azokon fel az érkező püspök elébe a város határára messzire. Az egyháztanács nevében kün a határon. Kőnczy Benedek, árvaszéki ülnök fogadta lelkes beszéddel a püspököt, ki előszóként és szívólyos

hangon köszöntö meg az üdvözlésre kijött diszes közönség fáradságát.

Majd a város végén fölállított diszkapunál a fogadására egybegyűlt nagyszámu közönség jelenlétében a gyöngélkedő polgármester helyett dr. Benó István városi tiszti ügyész üdvözölte az érkező püspököt a város képviselője nevében.

Harsogó éljenzés kísérte a tiszti ügyész beszédét, mire Majláth gróf püspök meleg köszönettel válaszolt.

Harangzugás, tarackklövések és a tűzoltózenekar indulójának hangjai között vonult be a püspök és rengeteg számu kísérete a városba, hol a dohánygyár ablakaiból a munkások virágzáppal fogadták. A fellobogozott zászlók közt így ért a menet a templomig, a hol a helybeli állami iskolák fiu- és leány növendék-serege állott sorfalat tanáraik és tanítónők vezetése alatt.

* * *

Vasárnap d. e. a bémálási diszes és ájtatos szertartása után tisztelgéseket fogadott. Elsőnek a róm. kath. egyháztanácsot, a melyet Potsa József v. b. t. tanácsos főispán, főgondnok vezetett. A 48-as honvédeket Tuzson János alezredes vezette tisztelgésre. Ezután az unitárius egyházközséget vezette elő Szentiváryi Miklós főispán, főgondnok, majd a vármegyei tisztikart mutatta be a püspök előtt. Az állami összes tanintézetek tanári és tanítói személyzetét Csányi Gyula kir. tanfelügyelő vezette. Testületek és intézetek tisztelgése következett ezután, s délben a hatóságok vezetőinek részvételével ebéd volt a lakészlakban. Délután nagy vacsernye volt a püspök fő pontifikálásával, mely késő estig tartott, a hívek tömeges részvételével. Gróf Majláth püspök hétfőn délelőtt vallásvizsgálatot tartott a helybeli róm. kath. tanuló ifjúsággal a polgári fiúiskola helyiségében; azután látogatásokat tett és délben elutazott, hogy résztvegyen előkelésével a Kolozsváron tartandó státuszgyűlésen.

Sz. N.

Polgári leányiskola.

A polgári leányiskola felügyelő-bizottsága Kovács Dániel városi pénztáros elnöke mellett f. évi október hó 22-én gyűlést tartott, a melyen több fontos ügynek tárgyalása után elfogadtatt az 1900—1901-ik iskolai évre összeállított költségvetés.

Hogy polgári leányiskolánk mily egészségesen fejlődik s milyen szép reményeket fűzhetünk jövőjéhez, az az ezen alkalommal előterjesztett és a második tanév bevezető részletes igazgatói jelentésből a legmeggyőzőbben kitűnik, miért is azt a következőkben közöljük.

Iskolai statisztika.

A polgári leányiskolába az 1900—901-ik tanévre beiratott összesen 95 tanuló.

Osztályok szerint: I-6 oszt.-ba 30, II-ik oszt.-ba 51 és a IV-ik oszt.-ba 14.

Életkor szerint 10 éves 18, 11 éves 16, 12 éves 25, 13 éves 23, 14 éves 9, 15 éves 3, 16 éves 1.

Vallás szerint: róm. kath. 33, ev. ref. 54, gör. kath. 1, gör. kel. 1, unitárius 2, izraelita 4.

Nemzetiség szerint: magyar 93, román 2.

Illetőség szerint: helybeli 62, vidéki 33.

Tandij fizetésre nézve: Egész tandijas 46, kétharmad tandijas 2, féltandijas 35, egyhatod tandijas 1, ingyenes 11.

Vagyis: Egész tandiját fizet 46. Kedvezményben részesül 38. Ingyenes 11.

328 darab könyvvel segélyeztetett 55 tanuló, 562 korona és 26 fillér értékben.

Felszerelések.

A mult tanév óta beszereztetett:

20 drb isk. pad 200 kor. 3 drb dobogó, 21 kor. 1 asztal, 5 kor. 1 térképtartó, 9 kor. 1 tábla, 9 kor. 1 tábla keret, 18 kor. 1 óraterv keret, 2 kor. 40 fil. 3 drb térkép, 155 kor. 06 fil. 4 drb osztálykönyv, 14 kor. 40 fil. 5 drb seprű 3 kor. 12 fil. 2 drb törülköző, 1 kor. 53 fil. 2 drb szivacs, 2 kor. 34 fil. 1 drb könyvtári mü, 3 kor. 50 fil. Segélykönyvek 18 drb, 27 kor. 60 fil. Székely Tanügyért, 2 kor. 10 fil. Egy feliratos tábla, 1 korona. Egy pár összehajtható tábla 40 fillér. Írószerekre, 15 korona 14 fil. Könyvkötésért, 37 kor. 36 fil. Kampó-szegés csavar, 3 kor. Összesen: 530 kor. 95 fil.

Megrendelés alatt vannak:

6 drb term.-rajzi fali tábla, 62 K. 40 f., 1 drb földgömb 36 K. Összesen 98 K. 40 f.

Ezen új tanév felszerelési kiadásai tehát, a mai napig 629 korona és 35 fillér.

Adományok.

A múlt tanév óta a következő adományok folytak be:

Főt. Tamásy Imre helybeli róm. kath. plébános ur könyvadománya 37 drb könyv, 274 korona és 80 fillér.

Tek. Szabó Mózes ur alapítványa Szabó Mózes és neje Sebesi Ilona néven 200 korona. (Takarékban.)

Molnár Bálint vasvárosi postafőnök ur adománya 20 korona.

A Lampel Wodjéner budapesti könyvkiadó cég adománya 140 drb tankönyv, 217 korona és 50 fillér.

A Franklin Társulat budapesti könyvkiadó cég 45 drb tankönyvet 84 korona értékben.

Tekts. Fejér Károly járásbíró ur adománya 10 drb tankönyv és 4 drb rajzeszköz.

Özv. Balogh Gyuláné öngyűjtés adománya az „Új Idők” 1899. évi folyama.

Egy ismeretlen adománya 10 korona a szegény tanulók segélyezésére.

Ineze János ur adománya egy iskolai pad.

Molnár Róza adománya 4 drb tankönyv.

Piblinger Gyula ur adománya 2 korona.

Egyéb jótékonyság:

Kézdi-Vásárhely várostól 30 korona.

Balázs Mártonné, Ifj. Jakab Istvánné és Velnreiter Györgyné urnők az iskola javára okt. 7-én táncestélyt rendeztek 249 korona és 80 fillér tiszta jövedelemmel.

Balázs Márton igazgató sajátjából segélyezett 5 tanulót 16 drb könyvvel, 29 K. és 20 f. értékben.

Valamennyi nemesszívű adakozóknak és közreműködőknek a gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Pénztári számadás 1900. évi július, augusztus, szeptember és október haváról a mai napig:

Kiadások:

Személyi kiadások szept. és okt. havára 1036 K. 64 f. Felszerelésekre 530 K. 95 f. Iratok másolásért július havában 21 K. Nyugdíj ügyben fenntartói illeték 30 K. 12 f. Posta, távirati és vasúti díj 18 K. 37 f. Okmány bélyegekre 8 K. 48 f. Bútorok festésére 3 K. Szolgálattevőknek 60 f. Vegyes szükségletekre 7 K. 72 f. Összesen 1656 K. 88 f.

Bevételek:

Pénztári maradvány 1900. július haváról 88 K. 77 f. Kivétel a Takarékpénztárból 400 K. Segély az 1900. évre a Kézdivásárhelyi Takarékpénztártól 400 K. Segély az 1900. évre a Kézdivásárhelyi Kisegítő Takarékpénztártól 90 K. Segély az 1900. évre Kézdivásárhely várostól (2-ik részlet) 200 K. Molnár Bálint ur adománya 20 K. Egy ismeretlen adománya 10 K. Piblinger Gyula ura adománya 2 K. Tandij, beiratás és könyvtári díj az I. oszt. után 173 K. 55 f., a II. oszt. után 245 K. 60 f., a IV. oszt. után 146 K. 90 f. Tandij október havában az I-ső oszt. után 97 K., a II-ik oszt. után 171 K. 30 f., a IV-ik oszt. után 151 K. 30 f. Összesen 2205 K. 42 f. Pénztári maradvány 548 korona és 54 fillér.

Iskola látogatást végzett Özv. Nagy Mózesné öngyűjtés.

Irattárba vétetett a múlt tanév bezárása óta 98 ügyszer.

Balázs Márton,
polg. leányiskolai igazgató.

Ujdonságok.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Urszuleszku István, rendelkezési állapotba helyezett m. kir. vámszedőt a sepsiszentgyörgyi pénzügyigazgatósághoz irodatisztá; kézdivásárhelyi Longhi Domokos pénzügyőri fővigyázót a brázai mellékvámhivatalhoz vámszedővé nevezte ki.

— A gyermekgyilkos anya szabadlábon. Csizsár Áron kézdivásárhelyi csizmadia mester felesége sz. Nagy Terézia a nyáron iszonyu büntetést vont magára a közfigyelmet. Négy édes gyermekét vízbe ölte. Maga is megkísértette a halálba menni, de ez már nem sikerült neki. Élve maradt. Elfogták, tömlőzbe kötötték, s azóta tanúsított viselkedése folytonos vizsgálat tárgyát képezte. Lehetetlennek vélték már előre is igen sokan, hogy rendes, épelméjű lett volna, iszonyu tette elkövetésekor. Az igazságügyi m. kir. orvosi tanács beható vizs-

gálata igazolta e feltevést. Kimondták, hogy töltöt elmezavarban követte el. A törvényszék is ezen a véleményen lévén, a szerencsétlen anya ellen a további eljárást beszüntette s öt szabadlábra helyezte.

— Érdekes letartóztatás. Vasárnap a déli előtti vonaton 3 zenész társaságában K.-Vásárhelyről 2 idegen férfi és 1 nő utazott Kovásznára. Az utasok annyira rendellenesen viselkedtek magukat a II. oszt. kocsiosztályban, hogy a kalauz kénytelen volt őket rendre utasítani. Ebből nagy szóváltás lett. A kovásznai állomásra érkezve, egyik utas a panasz-könyvet kérte elő, melybe: „Simai máv. titkár” aláírással a kalauz ellen irka-firkált. Lászlófi Antal áll. főnöknek gyanus lévén a dolog, illetékes helyen az utasok szemleltartását ajánlotta. A három utasnapközben több helyen megfordult, de különböző neveket mondott be mindenütt. Ifj. Ugron János kereskedésében plane olyan cikket kért egyik férfi, a mi U. J. kijelentései szerint, nála nem voltak találhatók. Viselkedésük olyan volt, hogy U. J. vőgre a faképnél hagyta őket. Az „Újvilág” vendéglőben aztán — a napközben tanúsított feltűnő magukviselése folytán — az esti órákban Jénaki János csendőrm. igazolására szólította fel a triumvirátust. Persze, még azoknak állt fennebb. Később Kókossai Gábor szolgabíró s az őrárat előtt hamis bemonadásokkal tették még gyanusabbá magukat, minek folytán a csendőrség kénytelen volt letartóztatni őket. Egyik férfi Oberzil Ferenc bankügynöknek adta ki magát Budapestről, s a velük volt nő nejeinek állította. A másik, Nagy János, n. nyedi pénzügyi hivatalnoknak mondotta magát. A hivatalos személyekkel nagyon kihívóan beszéltek az aktus alatt. A nyomozás megindult tehát, s az értesítések szerint kint, hogy Oberzil Ferenc valódi neve Simai Gyula s Budapesten egyik bankból elbocsátott ezeltől 8 hónappal; különben csalás, sikkasztás és lopásért többször büntetett jó madár, sőt Budapestről 10 évre ki van tiltva. A nő nem neje, csak ő állítja annak, s öngyűjtés Oberzil Antonia a fővárosban, mint szobaleány, több helyen szolgált. Nagy János pedig (igaz néven Takács János) Vingárdon született, s deési lakos, szélhámos, csavargó, s csalások miatt többször büntetett atyafi. Takács Jánosnál bár a figyelemzetéskor tagadta, 120 kor. (6 drb 10 frtos) bankpénzt találtak, melynek eredetéről felvilágosítást adni nem tudott. Hogy volt e valami tervük a kovásznai kirándulásra nézve, még nem tudhatni; mindamellett — a további nyomozás érdekében — kellő őrizet alatt vannak, a kovásznai közs.-háznál. A további részleteket annak idején közölni fogjuk.

— Új zászlóaljparancsnok. A brassói m. kir. 24. honvéd gyalogezrednek Kézdivásárhelyen állomásozó 3-ik zászlóalj parancsnokául, a nyugalmába vonult Lányi István alezredes helyébe, Reissner Hugó, m. kir. honvéd őrnagy nevezetett ki, aki új állomását a napokban el is foglalta.

— Esküvő. Ifj. Ötvös Pál, sepsi-szentgyörgyi gyógyszerész múlt szombaton tartotta esküvőjét Dálnokban, Darkó Anna kisasszonnyal, Darkó Mihály, áll. isk. igazgató kedves, művelt leányával. Az esketést Kiss József dálnoki ref. lelkész végezte.

— Eljegyzés. Alesernátoni Vajda Zsigmond, m. kir. honvéd százados, a napokban tartotta eljegyzését Csikszeredán, Balázs Otília kisasszonnyal, Balázs István, csikmegyei tisztviselő művelt lelkü leányával.

— Esküvő. Zieher Antal, volt m. kir. honvéd főhadnagy, jelenleg budapesti dohányjövődéki segédtiszt, f. hó 22-én tartotta esküvőjét Kézdi-Vásárhelyen özv. Baka Dánielné művelt leányával: Baka Ida okleveles óvónővel, a nőgyelet volt pénztárosával. Kisérje szerencse e frigyét.

— Emlékkünnepély. Október 31-ik napján a reformátusok az idén nagyszabású emlékkünnepélyt tartanak. Most lesz 383 éve annak, hogy dr. Luther Márton, a protestáns elveknek első apostola, a wittenbergi vártemplom ajtajára kifüggesztette 95 tételét, s ezzel megtette az első lépést az egyház reformálására. Ünneppé szentelik e napot a reformátusok Kézdi-Vásárhelyen is. Délelőtti istentisztelet lesz a templomban, a melyen dr. Kecskeméthy István, kolozsvári ref. theológiai tanár predikál, a helybeli lelkészek imát mondanak és az iskolák ref. növendékeinek dalkara énekel.

— Vallásos estély. A kézdivásárhelyi ref. hitközség jövő szerdán, október 31-én, mint a reformáció emlékkünnepén, este 8 órakor kezdődőleg vallásos estélyt rendez. Az estélyen közreműködnek: Bodor János, zágoni ref. lelkész felolvasással, Czirmay Zoltán ref. s. lelkész és Nagy Gerő kántortartató szavalással s a ref. egyházi dalkör egy

pár énekkel. Felhívjuk ez estélyre a közönség figyelmét.

— Drága lakziban volt része kovásznai Gáspár Tamásnak e hó 21-én. Egy azon napon tartott, esküvőre lévén hivatalos, ünnepies hangulatban jelent meg azon, s mint illik és kívánatos olyankor, széles jó kedvvel mulatott a vigalmas háznál, a legkisebb sejtélemmel sem bírva arról, hogy őt most nagy meglepetés várja otthon. A meglepetés pedig abból állt, hogy Róza nevű 13 éves leánya a lakadalmasok részére több tányért és két — egymásra fordított — tálat kölcsönzött. Ez utóbbiakban marhalevelbe göngyölve 1 drb, százasban kóvölt elrejtve, s a pénz eltűnt. A nyomozás még nem vezetett eredményre. G. T. elismeri, hogy olyan drága mulatságban többé nem volt, de nem is lesz része.

— Államsegély. A kézdivásárhelyi r. kath. 6 oszt. főgymnasium segélyezésére az 1901-ik évre a vallás- és közoktatásügyi miniszter 6000 (hatezer) koronát vett fel az állam 1901-ik évi költségvetéséből.

— Állategészségügy Háromszéken. Veszesség: Nyében 1 udvar. Sertésorban: Altörja 3 udvar. Nyén 3 udvar. Sertésvesz: Felső-Csernáton 1 udvar, Gelence 3 udvar, Árkos 2 udvar, Feldoboly 3 udvar, Kálnok 2 udvar, Kisborosnyó 3 udvar.

— Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter kézdivásárhelyi Kovács Gyula erődi és Eötvös Mihály pákai állami isk. tanítókat, saját kérésükre, kölcsönösön áthelyezte.

— Késelés. Nisztor, kovásznai kocsmájában a napokban vidán mulatozott néhány legény a Bali József szülő muzsikája mellett. Péter János suhanc legény — az est hőse — dacára, hogy a legjobb nóták az ő megrendelésére szóltak, gyengén fizetett amőre rabvallató hangieséséért, miből előbb a cigány meg a gavallér között szóváltás, később az udvaron — hová a Nisztor kilökte őket — késelés lett a vége. Péter János a cigányt nyakán, s val-lain egy zsebkéssel veszélyesen megsebesítette. A bujdokló késelőt később a kovásznai csendőrség letartóztatta.

— Hazug suszterinas. Nem régen kovásznai Fejér Lajos cipész egyik inasa azzal a hírrel tért haza kommandórról, hogy egy cigány őt a szőlkapunál, az erdőben kirabolta. Most Jénaki János őrmesternek, ki napok óta vezette a nyomozást ez ügyben, kivallotta, hogy ebből egy szó sem igaz, hanem az elrablottnak állított cipőt, míg ő nyálánságot vásárolt, valaki ellopta. A kezein meg arózan lévő karczolásokat pedig saját maga ejtette magán, tuskévei, s kalapját pedig szétépte a Kovászna patakába dobta, hogy így hiteltel talájon a hazugsága. Jénaki csendőrm. pedig a mi a legmulatságosabb a dologban, — a környéken tett yomozó kirándulásain a cigány felismerésére magával vitte mindig a hazug inast s járták ketten az áprilisi október hónapban.

— Állandó fogászati műterem Kézdi-Vásárhelyen. Értesülésünk szerint Tóth Antal fogspeczialista azon régi óhajának megfelelően, hogy városunkban egy állandó fogászati műtermet nyit, a napokban tetekbea kifejezést is adott; amennyiben f. hó 22-én ide érkezett és itt a „Millennium szálloda” 2. sz. alatt már meg is kezdte működését. Örömmel ragadjuk meg az alkalmat s mintegy szolgálatot velünk teljesíteni a fogbajban szenvedőknek, midőn ezt tudomásukra hozzuk s egyúttal Tóth Antal fogspeczialistát, ismerve a multból, mint magyar honpolgárt is ajánljuk a közönség szíves figyelmébe. Bővebb felvilágosítást nyújt maiszámunkban közölt hirdetés.

Közigazdaság.

Weinreiter György sörgyára Kézdi-Vásárhelyen.

A háromszékmegyei Gazdasági Bizottság folyó évi július 21-én K.-Vásárhelyen tartott negyedes gyűlése alkalmával a Weinreiter-féle sörgyárban tett szemlére van szerencsém a következő jelentést tenni.

A sörgyárat a tulajdonos még az ötvenes években alapította, ugyanakkor, midőn a sepsi-szentgyörgyi sörfőzőt Wellenreiter János berendezte.

Az 1870. évben létesült a gyár a jelenlegi alakjában, azonban csak 1896-ban nyert modern berendezést, a midőn új pincéket, jégvörmét és szárítót építettek hozzá.

A gyár K.-Vásárhely Kanta városrészében, a Torjapatak mellett fekszik és a fogyasztáshoz képest egész éven át üzemben van. Az évi termelés

mennyisége 3000—4000 hektóliter között változik.

A berendezéseket Rick & Comp. bécsi gyára szállította a Kozák-féle rendszer szerinti vannak szerkesztve; különösen kiváló ebben a keverő készülék, melynek kezelése a lehető legegyszerűbb és praktikus.

Az üzemhez a sörárpat Kézdi-Vásárhelyről vásárolja be a tulajdonos, vidéki természetből; az árpa terményminősége kitűnőnek mondható, amit bizonyít azon körülmény is, hogy a nyújtódi, szászfalusi árpa széles körben elismerésnek örvend a kézdivásárhelyi gabonakereskedők Fiuméba is szállítják.

Az üzletvezető Pradó Antal sörfőző, gépkezelő, a kinek állandóan három segédmunkás áll rendelkezésére.

A gyártáshoz szükséges komlót részben Csehországból szállítják, ritkábban Segesvárról, a melynek környékén van Erdélyben a legkiterjedtebb komlótermesztés. A komló mennyisége változó s átlag 10 q az évi feldolgozás. A cseh komlónak ára kgként 6 korona, míg az erdélyi komló csak 3 korona kgként.

A telep kitűnő pincékkel bír a jégvermei bőségben vannak ellátva egész éven át.

A sörkezelés az ászokpincékben történik, a melyekben a hordók 2—4 hónapig fekszenek, míg kiadásra kerülnek. Minőség szerint ábszók, korona és ászok sört készítenek.

Az átlagos ár hektoliterenként 26 korona s a helybeli fogyasztáson kívül leginkább Csikmege, különösen Gyergyó vidéke használja el a készítményt.

A vizet ásott kutakból veszi a víz a homoktalajból fakadván, tiszta, eléggé szűrt jellegű.

A tulajdonos megjegyezte, hogy miután állam hitelt nem nyerhetett, egy banktól volt kénytelen hitelt szerezni, a mi nagyon drága.

Míg a szeszgyárosok hipotéka nélkül jutnak hitelhez, a sörgyáros a magas jövedelemadó mellett is háttérbe van szorítva, a mi föltette terhelő.

A gyárnak előnyös hatása azonkívül, hogy fejős tehének tartását és a tejtermelést közvetíti, a vidékre való előnye az árpatermésnek feldolgozása olosó, és egészséges tápláló ital forgalomba hozása, a mi borhamisítás korszakában nem megvetendő kedvező előny.

Gyárfás Győző.

(125. 1—3.)

Új fogászati műterem.

Tisztelettel hozom Kézdi-Vásárhely város és vidéke n. é. közönségének becses tudomására, hogy többeknek szives felkérése folytán folyó hó 22-én ide érkeztem és itt a „Millennium szálloda“ 2. sz. alatt, orvosi felügyelet mellett egy állandó,

FOGÁSZATI MŰTERMET

nyitottam.

Midőn ezt tudomására adni bátor vagyok, azon régi tervemet óhajtom érvényre juttatni, miszerint a mult alkalommal történt itt időzésem alatt tapasztaltam, hogy e város fogbajban szenvedőinek nagyon is alkalmas volna egy minden tekintetben megfelelő fogászati terem nyitani s mint magyar honos és magyar honpolgár bizva azon reményben, hogy pártfogásával meg fog tisztelni, felhivom figyelmét az alábbi esetekre:

Műfogak szájpaddás nélkül

a szájbán semmi kellemetlenséget nem okoz, rágásra, beszédre teljesen megfelel, a valódi fogaktól el nem üt.

Műfogak: arany, celluloid, aluminium és Kautsuk alapon.

Egyes fogak, egész fogsorok.

Található: D. e. 8—12-ig és d. u. 2—5-ig minden a fogászat körébe vágó műveletekre.

Jutányos árak!

Tudatom egyuttal, hogy a nálam történt megrendeléseknél előforduló javításokat díjmentesen fogom eszközölni.

Becsés bizalmát kéri hazafiúi tisztelettel:

Tóth Antal,

szájpaddás nélküli fogak és fogsorok speciálistája.

(126. 1—0.)

A néhai dr. Sinkovits Ignác hagyatékából az altorjai és kézdivásárhelyi határokon lévő szántóföldek haszonbérbe kiadatnak, értekezhetni a tulajdonosnál.

Nemi bajoknak elkülönített osztályok.

Sok évi tapasztalatunk igazolja, hogy

DR PALÓCZ v. kórházi orvos, k. egészségügyi tanár
gyógymódjával

Budapest, VII. Kerepesi-ut 10 szám, még idült (krónikus) betegségben szenvedők is

biztos gyógyulást

érnek el. Tíz (10) nagy gyógyterem. Gyógykezelés egész napon át. Levélre kimerítő válasz.

Rendelés: d. e. 10—12-ig és d. u. 2—5-ig.

Ugyanott kapható és megrendelhető „Népszerű orvosi tanácsadó“ II-ik kiadás. Írta: Dr. Palócz. Ára 3 (111. 5—0.) korona.

Vértisztító-, idegerősítő- és soványító-kurák.

Ideg-, gyomor- és női bajok.

Reuma, köszvény, hurutok.

Most jelent meg magyarul:

A Tisztítóhely (Purgatorium).

Írta Louvet, cochinchinai hit-térítő. Előadja a meghaltak

lelkeinek szenvedéseit a tisztítótüzbensz kiszabadulásukra szolgáló eszközöket. Ára füzve öt, kötve hat korona. Megrendelhető Görgényi Jenő plébánosnál Rézbányán (Bihar m.) (124. 1—1.)

FONTOS ERDŐ- ÉS FÜRÉSZTULAJDONOSOKNAK!

Cellulose gyártásra alkalmas **egészséges tősfá** 12 centiméter felüli átmérővel, egy méter hosszúságtól kezdve, jövő évi szállításra, **jutányos árban vétetik.**

Ajánlatok intézendők a brassói cellulosegyár részvénytársasághoz, **Zernestre, (Brassó mellett).**

(116. 2—8.)

HIRDETMÉNY.

Alólirott ezennel tudtára adja a nagyérdemű közönségnek, hogy **üzlet megszüntetés végett, jutányos árban több mindenféle eladó.**

Ugymint: 1—2 és 3 éves rózsatők cserepes-disz és másféle virágok. Továbbá melegágy-ládák, ablakok és deszka takarók.

Kiváló tisztelettel:

VARGA JÓZSEF.
kertész.

(112. 4—5.)

Ny. Ifj. Janosó M.-nél K.-Vásárhelytől.